

Det Anarkistiska Biblioteket

Ferrers grav

Signe Strömer

Signe Strömer
Ferrers grav
1911

Tidningen Brand #3 1911

www.anarkistiskabiblioteket.se

1911

(Barcelona).

Kyrkogården här i Barcelona har många »klasser», precis som det efter vissa religiösa föreställningar måtte se ut i paradiset.

De, vilka omfattat den allena saliggörande tron, ha självklart företrädet, vad läge, rymlighet och pomp angår. Här träffar man en rik samling vidunderliga gravstenar och åt himlen stretande mästervärk av - fuskare.

Missfall och odöpta barn bilda en särskild avdelning.

Och långt, långt avsides, med egen ingång och helt och hållet skild från den andra terrängen, de renlivades heliga jord, ha »libres pensadores» fått sina viloställen. Libres pensadores, därunder förstår man »kättarna», de s. k. fritänkarne samt frimurare och andra som inte ha svart på vitt att ha uppgivit andan efter föreskriven regel.

Här är det som om luften man andas, vore renare. Ingen tillmötande uppblåsthet förnärmar ögat. Här och var märker man ett enkelt kors, i övrigt bara nischer med släta inskrifter eller frimurare-embler.

Vid detta »departementos» yttersta ända stöter man på en djup sumpig gruva, dit nästan aldrig en solstråle tränger. Den är omringad av en mur, för att förebygga olyckor. Några stenar äro ställda till förfogande för dem som önska blicka ned i djupet. Vid första anblicken liknar det hela en mangelgruva som snart blivit överlämnad åt sitt öde och nu måste tjäna som sophög åt de dödas torra kransar och åt smutsigt papper. Men hur förvånas man ej, när man på den eländiga lilla fläcken upptäcker små kors med söndertrasade små metallkransar. Man frågar sig ovillkorligen om också för hundar ett »departemento» blivit reserverat här.

Men nej, detta eländiga, vattenfuktiga hål föreställer den tragiskt berömda »fossa comuna», det är de fattiga *icke-katolikernas* begravningsplats.

I det ena hörnet, inklämt mellan muren och en naken grusvall, ligger en hög vissnade rosor och chrysanthemum, vissna, multna, betäckta av fuktig mögel. Om en dag någon bortslungar denna sista rest blomstjälkar, så skall platsen icke genom något skilja sig från den ohyggliga omgivning. Ty ingen tavla, ingen inskrift förräder, vem som blev nedsänkt här i den sumpiga jorden.

Det var natten mellan den 13 och 14 oktober 1909, som här i all hast och hemlighet en bloddrypande kista utan följe, utan sörjande blev nedburen i en ovanligt djup gruva, nedsänkt och snabbt tillskottad. På kistans lock stod på en liten metallplåt den dödes namn: *Francisko Ferrer* - det enda

som hade blivit en förtvivlad moder tillåtet att tillägna sin mördade sons minne.

Huru många tusende hade icke gärna betygat den så smädligt undanröjde och det sista kärleksbevisat! Men de klerikala bödlarna kunde icke umbära triumfen att tillfoga den förhatade ännu i döden denna sista skymf.

Måtte dock snart på denna ohyggliga plats resa sig en minnesstod, på vilken står skrivet: Skam åt de feiga uslingar som tolererade det lömskaste av alla jesuiternas blodsdåd.